

POORAKKALI AND MARUTHUKALI

(A Performance of Male Dancers in the Bhagavathi Temples of Malabar)

പൂരക്കളിയും മറുത്തുകളിയും

पूरक्कलि/ मरुतुकलिसाहित्यम्

Prakashika Series

No. 38

General Editor

V. Venkataramana Reddy

POORAKKALI AND MARUTHUKALI
(A Performance of Male Dancers in the Bhagavathi
Temples of Malabar)

പൂരക്കളിയും മരുത്തുകളിയും
पूरक्कलि/ मरुतुकलिसाहित्यम्

Based on Malayalam and Sanskrit Literature

Editor

K.K.N. Kurup

എഡിറ്റർ:

പ്രൊഫ. (ഡോ.) കെ.കെ.എൻ. കുറുപ്പ്

NATIONAL MISSION FOR MANUSCRIPTS

New Delhi

and

NEW BHARTIYA BOOK CORPORATION

New Delhi

Published by
National Mission for Manuscripts
No. 11, Mansingh Road
New Delhi-110 001
Ph. 2338 3894' Fax : 2307 3387
E-mail : director. namami @nic.in
www.namami.org

Co Published by
New Bharatiya Book Corporation
208, 2nd floor
4735/22, Prakashdeep Building,
Ansari Road, Daryaganj,
New Delhi-110002
Ph. 23280214, 23280209
E-mail : deepak.nbbc@yahoo.in
deepak.nbbc@gmail.com

A Research Project undertaken in Malabar Institute for
Research and Development, Vatakara.

First Published in India in 2017

© National Mission for Manuscript

ISBN : 978-93-80829-02-09
ISBN : 978-93-80829-57-9

Price : Rs. 700

Foreword

This publication relating to a significant folk tradition exclusively of male-dancers, performed in Bhagavati shrines or temples of Malabar as part of Spring-festival is an in-depth study of its multi dimensions of dance, music, literature and systematic rituals. This festival, mainly known as Poorakkali is the dedication of youth to cupid for the revival of Kama and it explores the Hindu mythology. The performance ends with a Maruthukali, a discourse between two scholars or Panikkars. It incorporates classical Sanskrit texts in the process of debates and disseminates Puranic mythology as well as other knowledge to the agrarian classes.

Prof. K.K.N. Kurup, has done an analytical study of related manuscripts and oral traditions very meticulously in order to document the major cultural aspects of Malabar society where Dravidian and Aryan cultures had intermingled together with living patterns through social relations of different castes and communities. Many of the songs used for different steps of musical dance-performances are documented in this work from different shrines and performers. The tradition of Poorakkali followed by Maruthukali had encouraged the learning of Sanskrit in this region and Sanskrit became a living language once again. Thus Sanskrit language got enriched through many creative compositions by the scholars and was popularized through their use during the discourses of Maruthukali,

Prof. Kurup has written an exhaustive introduction in English, Sanskrit and Malayalam. Many compositions in Malayalam and Sanskrit used by the performers in their dance in different shrines are collected and amalgamated in this text, though many of them are yet to be explored. The Sanskrit compositions mostly based on the Natyasastra bear testimony to the impact of classical tradition on the regional and folk performances. Many of the slokas in this work

are good example of this cultural symbiosis. The illustrations of different poses of classical dance presented here by the artist highlight the impact of Sanskrit Saiva - Shakthi cult in the performance.

We hope this publication would inspire further research and studies on the regional culture and would bring it into the mainstream of Indian culture. We would like to appreciate the volume of academic work put into this publication by scholars and researchers to bring the rich cultural tradition of a region in the south of India to the forefront. As a historian, Prof Kurup has shouldered this great cultural responsibility and has done a commendable job which is highly appreciated.

V. Venkataramana Reddy

Director

National Mission for Manuscripts

smbasu@gmail.com

Preface

Kolathnad, the traditional territorial division of medieval Kerala comprising of the present district of Kannur and Kasaragod has an extensive and all embracing heritage built in through centuries. It was once occupied by the chieftains of Tamil Sangham age and the abode of Ezhimala and Pazhi (Pazhayangadi) came under their authority. The later Cheras of Mahodayapuram extended their royal patronage to this region as proved through epigraphical evidences. The Kingdom of Kolathnad as described in the 12th century Sanskrit poetic text Mooshaka Vamsa could be ascribed as one of the ancient kingdoms of India with a continuity over 1000 years to the modern period. This region came under the direct control of the English East India Company after its relinquishment by Tipu Sultan in 1792. With all political interventions and intrusions this region could maintain a cultural entity of its own without endangering its peculiar characteristic features.

The legend of Parasurama is strong in this region with his establishment of 32 Brahmanical settlements in the southern region of river Chandragiri. However only two of such settlements of Payyannur and Perinchellur (Taliparamba) have a historical continuity to the present. It can be cited as a cause for the extensive continuity of several traditional institutions of shrines or Kazhakams with their cultural pattern and caste divisions.

The cult of Teyyam and hero worship once dominant in the folk religion of different caste groups still enjoy a predominant place in the social organization and the cultural domain. The performance of Poorakkali which is also continued as a major flow of cultural trends in several shrines and Kazhakams makes it a separate heritage zone of male dance being part of the celebration of a spring festival

dedicated to Kamanombu. The performance has a large variety of local poetic compositions related to Hindu mythology in Malayalam and Sanskrit languages. The different forms of dance and music with variations of folk traditions make the performance one of the rich classical heritages of Indian dances. It is well choreographed, combining rich rhythms of foot work starting from Natana and ending in the Tandava form.

Here an attempt is made to trace these myths and legends based on the manuscripts and other available texts particularly supposed to be of the 19th century. Even in the early part of the 20th century many scholars have enriched its traditions by their Sanskrit and Malayalam compositions. Their creativity has popularised this art and its dance forms with great aesthetic imagination. These texts have incorporated both classical and folk traditions. Some of such texts have been transmitted as oral tradition through the performing artistes or Panikkars. The scholars from those artistes also composed their texts for performance. As such its texts continue in different parts of the region with variations. Therefore the identity of the authors of those compositions is not traceable for detailed analytical study.

The Poorakali literature and its multi features including Maruthukali (Competitive Performance) has been studied by several scholars. However a comprehensive text based on the available manuscripts and their elaborate notes by the artistes had not been so far prepared in an Indian context including Sanskrit. As usual in south India the Sanskrit verses are written in local scripts and the available commentaries are given in Malayalam prose order. Here these Sanskrit verses are transliterated in to Devanagari script with an abridged meaning in English. These slokas are added along with Malayalam Introduction as appended to the study. This is the first attempt to introduce the text and the study of Poorakkali before the scholars of Sanskrit language and Literature.

The editor and the researcher has faced much difficulties in translating the content and practice of several rituals related to the performance. Many of the cultural images of the dance and the detailed foot work add further difficulties in introducing the manuscripts and the notes before an audience unfamiliar with this cult form and its rituals. However detailed glossary of the cult practices are given in the appendix to help the scholars from other regions.

Sometimes even the glossary will not help to conceptualise the local practices in a folk cult. Any how this is the first effort to translate the cultural forms of a living heritage with deep roots in a social system patronised by common folk and elite classes. The theatrical performance of Maruthukali with its literary and artistic character enriched the popular belief systems created and supported by Hindu mythology. It also highlights the classical nature of popular theatre which contradicts the social and hegemonial role of Sanskrit theatre of elites like Kooth, Koodiyattam and Kathakali.

The earliest writing on this topic can be traced back to 1933 to an article written by Moorkoth Kumaran. It was followed by N. Koyithatta in 1946. In 1947 M.D. Raghavan added an article on Poorakali in his *Folk Plays and Dances of Kerala (Madras)*. In 1949 Kambil Anandan also published a booklet on Tiyya community and their Kazhakams. Later in 1970 C.M.S. Chandra brought out a study on Poorakali. In 1973 K.K.N. Kurup had brought out a monograph on *The Cult of Teyyam and Hero Worship in Kerala* (Kolkatta) making an indepth study on Dravidian shrines and Kazhakams where Poorakkali was also performed. He was more concerned with the Cult of Teyyam in that work. The scholars from this region like Chirakkal T. Balakrishnan Nair, M.V. Vishnu Namboothiri, K.K. Karunakaran, E.V. Sreedharan, Kuttamath A. Sreedharan, O.K. Munshi, M.S. Nair, A.N. Kodakkad, A.K.P and Vengara K.K. Panikkar have also made some studies of this cult. Vishnu Namboothiri has collected some of the oral traditions and songs in his publications. Some of the teachers and Panikkars of Poorakkali have written articles in souvenirs of special occasions of shrines and Kazhakams in Malayalam for local posterity.

One of the major limitations of these studies and articles was that they could not make a survey of the Sanskrit and Malayalam manuscripts. Even by the early part of the 20th century many texts had been lost irrecoverably. But the contents were transmitted orally from one generation to the other among the traditional performers. This is the first time an organised effort is made by the Manuscript Mission through the Malabar Institute to prepare a monograph based on the subject. As such this study is not based on a single manuscript text but on several such texts and their notes transmitted since the 19th century.

I would like to acknowledge my sincere thanks to research associates

of this programme Dr. M.S. Nair and Mr. Vijayakumar Trikkaripur. I am deeply indebted to Prof. E. Sreedharan, S.S. University, Kaladi (Payyannur Centre) for writing the Sanskrit Portion of this work and making this study to a new dimension of classical Sanskrit I am also thankful to Dr. S.M. Basu, Publication Officer, NMM, New Delhi.

Prof. (Dr.) K.K.N. Kurup
Editor and Hon. Director
Malabar Institute for Research and Development
Vatakara

ആമുഖം

നൂറ്റാണ്ടുകളിലൂടെ പടുത്തുയർത്തിയ വിശാലവും സർവ്വ സമൃദ്ധവുമായ ഒരു സാംസ്കാരിക പൈതൃകം അവകാശപ്പെടാവുന്ന പ്രദേശമാണ്, ഇന്നത്തെ കണ്ണൂർ, കാസർകോട് ജില്ലകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന, കോലത്തുനാടെന്ന മധ്യകാല കേരളത്തിന്റെ പരമ്പരാഗത ഭൂവിഭാഗം. പഴയകാലത്ത് തമിഴ്സംഘകാല മുഖ്യന്മാരുടെ കീഴിലായിരുന്നു ഈ പ്രദേശം. മാത്രമല്ല, ഏഴിമലയും പാഴി (പഴയങ്ങാടി) യും അവരുടെ ഭരണാധികാരത്തിലെത്തി. പിൻക്കാലത്ത് മഹോദയപുര ചേരന്മാർ ഈ പ്രദേശത്തേക്കു തങ്ങളുടെ രാജാധികാരപരിധി വിപുലീകരിച്ചതായി ശിലാരേഖാതെളിവുകൾ ലഭിക്കുന്നു. പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലെ സംസ്കൃതകാവ്യഗ്രന്ഥമായ മുഷകവംശത്തിൽ വിശദീകരിച്ചപ്രകാരം, കോലത്തുനാട് ആധുനികകാലഘട്ടത്തിലേക്കെത്തുംവിധം ആയിരം വർഷത്തെ അനസ്യുതതയുള്ള പ്രാചീന രാജ്യങ്ങളിലൊന്നായി പരിഗണിക്കപ്പെടാവുന്നതാണ്. 1792 ൽ ടിപ്പുസുൽത്താൻ പരിത്യജിച്ച ഈ പ്രദേശം ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യാ കമ്പനിയുടെ നേരിട്ടുള്ള നിയന്ത്രണത്തിലായി. എല്ലാ രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടലുകൾക്കും നൂഴ്ത്തോളം കയറ്റങ്ങൾക്കുമൊപ്പം സ്വന്തം സവിശേഷതയാർന്ന സ്വാഭാവിക ഘടനകളെ ബാധിക്കാത്ത തരത്തിൽ, ഈ പ്രദേശത്തിനു അതിന്റെ തനതായൊരു സാംസ്കാരിക സത്ത നിലനിർത്താൻ കഴിഞ്ഞു.

ചന്ദ്രഗിരിപ്പുഴയുടെ ദക്ഷിണഭാഗത്തെ 32 ബ്രാഹ്മണീയ ഗ്രാമങ്ങളുടെ സംസ്ഥാപനത്തിലൂന്നിയ പരശുരാമ കഥ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ വളരെ ശക്തമാണ്. ഏതായാലും പയ്യന്നൂരിലെയും പെരിഞ്ചല്ലൂരിലെയും (തളിപ്പറമ്പ്) അത്തരം രണ്ടു കുടിയേറ്റങ്ങൾക്കുമാത്രമാണ് വർത്തമാനകാലത്തോളമുള്ള ചരിത്രതുടർച്ച അവകാശപ്പെടാവുന്നത്. നിരവധി പരമ്പരാഗത സ്ഥാപനങ്ങളായ കാവുകൾക്കും കഴകങ്ങൾക്കും തങ്ങളുടെ സാംസ്കാരിക സമ്പ്രദായങ്ങളുടെയും ജാതിവിഭജനങ്ങളുടെയും തുടർച്ചക്കു ഇതൊരു കാരണമായി കാണാവുന്നതാണ്.

പോയകാലത്ത് വിവിധജാതി വിഭാഗങ്ങൾ നടത്തുന്ന തെയ്യ മെന്ന അനുഷ്ഠാനകലയും വീരാരാധനയും ഇന്നും സാമൂഹിക കൂട്ടായ്മകളിലും സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തന മേഖലകളിലും പ്രധാനപ്പെട്ടൊരു സ്ഥാനം അലങ്കരിക്കുന്നു. പല കാവുകളിലും കഴകങ്ങളിലും സാംസ്കാരിക പ്രവണതയുടെ മുഖ്യാധാരയായൊഴുകുന്ന, ക്രമനോമ്പിനുവേണ്ടി സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട വസന്തോത്സവാഘോഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി പൂരക്കളിയുടെ അവതരണം പുരുഷ നൃത്തത്തിന്റെ ഒരു സവിഷേഷ പൈതൃക മേഖലയായിത്തീരുന്നു. ഈ പൂരക്കളിയുടെ അകമ്പടിയായി പാടുന്ന ഗീതങ്ങൾക്കുവേണ്ടി, ഹൈന്ദവപുരാവൃത്തങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായി മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും പ്രാദേശികതലത്തിൽ കാവ്യരചനകളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. നാടോടി പാരമ്പര്യത്തിന്റെ പ്രകൃതവ്യത്യാസങ്ങൾ പ്രകടമാവുന്ന പാട്ടിന്റെയും നൃത്തത്തിന്റെയും വൈവിധ്യം ഈ കലാപ്രകടനത്തെ ഇന്ത്യൻ നൃത്തങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയ പൈതൃകങ്ങളിലൊന്നാക്കിയിരുന്നു. നടനത്തിൽ തുടങ്ങി താണുവത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള താളാത്മകമായ ചുവടുവെപ്പുകളിലൂടെയുള്ള നൃത്തവൈഭവം പ്രകടമാകും വിധമാണ് ഈ നൃത്തം സാവിധാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിലേതെന്ന് കരുതുന്ന ലഭ്യമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെയും കയ്യെഴുത്തു പ്രതികളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുരാവൃത്തങ്ങളെയും ഐതിഹ്യങ്ങളെയും കണ്ടെത്താനുള്ളൊരു ശ്രമമാണ് ഇവിടെ നടത്തുന്നത്. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആദ്യകാലത്തും നിരവധി പണ്ഡിതന്മാർ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും രചിക്കപ്പെട്ട കവിതകളിലൂടെ ഈ പാരമ്പര്യത്തെ സമ്പന്നമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ സർഗ്ഗവൈഭവം ഈ കലയെയും അതിന്റെ നൃത്തരൂപത്തെയും മഹത്തായ സൗന്ദര്യസങ്കല്പത്തോടെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ജനപ്രിയമാക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ രചനകൾ ശാസ്ത്രീയവും (മാർഗി) നാടോടിയുമായ (ദേശി) പാരമ്പര്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ ചില രചനകൾ ഈ അനുഷ്ഠാന നർത്തകരായ പണിക്കന്മാരിലൂടെ വാമൊഴിയായി പ്രചരിച്ചുവന്നു. ഈ രംഗത്തെ പണിക്കന്മാരായ ചില പണ്ഡിതന്മാർ പൂരക്കളിക്കുള്ള പാട്ടുകളും ശ്ലോകങ്ങളും സ്വന്തമായി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ പൂരക്കളിക്കുവേണ്ട പാട്ടുകളും ശ്ലോകങ്ങളും പ്രാദേശികമായ ചില വ്യതിയാനങ്ങളോടെയാണ് ഈ ഭൂവിഭാഗത്തിന്റെ വിവിധ ദേശങ്ങളിൽ

തുടർന്നുപോകുന്നത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ വിശദമായൊരു വിശകലന പഠനത്തിനു ഈ ഗീതങ്ങളുടെ രചയിതാക്കളുടെ കർത്തൃത്വം കണ്ടെത്താൻ പ്രയാസമാണ്.

പൂരക്കളി സാഹിത്യവും മറുത്തുകളിയും (മത്സരക്കളി) അടക്കമുള്ള അതിന്റെ വൈവിധ്യമാർന്ന അനുബന്ധഘടകങ്ങളും പല പണ്ഡിതന്മാരും പഠനവിധേയമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഏതായാലും ലഭ്യമായ കയ്യെഴുത്തു രചനകളും കലാകാരന്മാരുടെ വിശദമായ കുറിപ്പുകളും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളൊരു പഠനമാണിത്. അതിന്റെ ഭാഷാന്തരവും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഇന്ത്യൻ സാഹചര്യത്തിൽ ഇത്തരം ഒരു പഠനം ഇതുവരെ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സംസ്കൃതകാവ്യരചനകൾ, പ്രാദേശിക ഭാഷാ ലിപി ഉപയോഗിച്ച് കൊണ്ടെഴുതുന്ന സാധാരണ ദക്ഷിണേന്ത്യൻ രീതിയാണ് ഈ പൈതൃകത്തിൽയാണ് ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. മലയാള പഠനങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ വിവരണങ്ങൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ ഈ സംസ്കൃത കവിതകൾ ദേവനാഗരിയിലേക്കു ലിപ്യന്തരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ ഒരു ഉപക്രമത്തോടെ അനുബന്ധമായി മലയാളത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. പൂരക്കളിയെ കുറിച്ചുള്ള സംസ്കൃതപഠനവും ബന്ധപ്പെട്ട രചനകളും പരിചയപ്പെടുത്തുന്ന ആദ്യ സംരംഭമാണിത്.

പൂരക്കളി പ്രദർശനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളും സമ്പ്രദായങ്ങളും ഭാഷാന്തരം ചെയ്യാൻ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പല സാംസ്കാരിക ബിംബങ്ങളും, നൃത്തവും ചുവടുവെപ്പുകളും, ഈ ആരാധനാരൂപത്തെയും അതിന്റെ അനുഷ്ഠാനക്രമങ്ങളെയും കുറിച്ച് തികച്ചും അപരിചിതമായ ഒരു സദസ്സിനുമുന്നിൽ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഏറെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉള്ളവാകുന്നു. ഏതായാലും അനുബന്ധത്തിൽ കൊടുത്ത സാങ്കേതിക പദാവലി (Glossary) കേരളത്തിന്പുറത്തുള്ള പണ്ഡിതന്മാർക്ക് സഹായമാകും.

ഒരു നാടൻ ആരാധനാ സമ്പ്രദായത്തിലെ പ്രാദേശിക ചര്യകൾ വിഭാവന ചെയ്യുന്നതിൽ പദവിവരണത്തിനുപോലും സഹായിക്കാൻ പറ്റിയെന്നു വരില്ല. എന്തൊക്കെയായാലും സാധാരണക്കാരും സമ്പന്നവിഭാഗങ്ങളും ഒരുപോലെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്ന സാമൂഹികവ്യവസ്ഥയിൽ രൂഢമൂലമായ ഒരു സജീവപൈതൃകത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക രൂപങ്ങളെ വിവർത്തനം ചെയ്യുവാനുള്ള ആദ്യത്തെ ഉദ്യമമാണിത്. സാഹിത്യപരവും കലാപരവുമായ സ്വഭാവം

വത്തോടെയുള്ള മറുത്തുകളിയെന്നു അരങ്ങിലെ പ്രകടനം ഹൈന്ദവ പുരാവൃത്തങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജനപ്രിയ വിശ്വാസവ്യവസ്ഥയെ സമ്പന്നമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂത്ത്, കൂടിയാട്ടം, കഥകളി തുടങ്ങിയ സമ്പന്നരുടെ സംസ്കൃത നടനരംഗത്തിന്റെ സാമൂഹികവും ആധിപത്യപരവുമായ പങ്കിനു വിരുദ്ധമായ ജനകീയവേദിയുടെ ശാസ്ത്രീയ ഭാവത്തെയാണ് പുരക്കളി കാണിക്കുന്നത്.

1933 ൽ മുർക്കോത്ത് കുമാരൻ എഴുതിയ ഒരു ലേഖനമാണ് ഈ വിഷയത്തിലെ ആദ്യകാല രചന. 1946 ൽ എൻ. കോയിത്തട്ടയാണ് ആ വഴി തുടർന്നത്. പിന്നീട് നാടോടി നാടകങ്ങളും കേരള നൃത്തങ്ങളും (മദിരാശി, 1947) എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചയിതാവ് എം.ഡി. രാഘവൻ പുരക്കളിയെ കുറിച്ച് ഒരു ധ്യാനം ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. 1949 ൽ തിയ്യ സമൂഹത്തെയും അവരുടെ കഴകത്തെയും കുറിച്ച് കാമ്പിൽ അനന്തൻ ഒരു ചെറിയ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 1973 ൽ കെ.കെ.എൻ. കുറുപ്പ് 3 കൾട്ട് ഓഫ് തെയ്യം ആന്റ് ഹീറോ വർഷിപ്പ് ഇൻ കേരള (കൽക്കത്ത) എന്നൊരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. തെയ്യത്തിനു കൂടുതൽ സ്ഥാനം നൽകിയ ആ പുസ്തകത്തിൽ പുരക്കളി അവതരിപ്പിക്കുന്ന ദ്രാവിഡമായ കാവുകളെയും കഴകങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ഒരു പഠനമുണ്ട്. ചിറക്കൽ ടി. ബാലകൃഷ്ണൻ നായർ, എം.വി. വിഷ്ണു നമ്പൂതിരി, കെ.കെ. കരുണാകരൻ, ഇ. ശ്രീധരൻ, കുട്ടമത്ത് എ. ശ്രീധരൻ, ഒ.കെ. മുൻഷി, എം.എസ്. നായർ, എ.എൻ.കൊടക്കാട്, എ.കെ.പി, വെങ്ങര കെ.കെ. പണിക്കർ തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാർ ഈ ആരാധനാരീതിയെ കുറിച്ച് ചില പഠനങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിഷ്ണു നമ്പൂതിരി അതിന്റെ പാട്ടുകളും ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതതു പ്രദേശങ്ങളിലെ വരുംതലമുറകൾക്കു വേണ്ടി ചില കാവുകളുടെയും കഴകങ്ങളുടെയും വിശേഷാൽ ഉത്സവങ്ങളോടനുബന്ധിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ച സ്മരണികകളിൽ പല പുരക്കളി പണിക്കന്മാരും ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലുമുള്ള കയ്യെഴുത്തു പ്രതികളെക്കുറിച്ച് ഒരു സർവ്വേ നടത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്നതാണ് ഈ പഠനങ്ങളുടെ പ്രധാന പരിമിതി. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽതന്നെ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്തവിധം നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി. പക്ഷെ അവയുടെ ഉള്ളടക്കം വായ്മൊഴിയിലൂടെ തലമുറയിൽ നിന്നു തലമുറയിലേക്കെത്തിയിരുന്നു. പരമ്പരാഗത അവ

താരകരിലേക്കു അത് പ്രസരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഈ വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് മലബാർ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് വഴി മാനുസ്ക്രിപ്റ്റ്സ് മിഷൻ തയ്യാറാക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ആദ്യത്തെ പരിശ്രമമാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഈ പഠനം പല കയ്യെഴുത്തു പ്രതികളെയും പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ പ്രസാരണം ചെയ്യപ്പെടുന്ന അവയുടെ കുറിപ്പുകളെയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

ഈ പഠനത്തിന്റെ രചനയിൽ ആവശ്യമായ സഹകരണങ്ങൾ നൽകിയ ശ്രീ. എം. അപ്പു പണിക്കർ തുടങ്ങിയ ആശാന്മാരോടും സംസ്കൃതപഠനത്തിന്റെ നേതൃത്വം നൽകിയ പ്രൊഫ. ഇ. ശ്രീധരൻ (ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യ യൂനിവേഴ്സിറ്റി പയ്യന്നൂർ കേന്ദ്രം), ഗവേഷണ സഹായം നൽകിയ ശ്രീ. വിജയകുമാർ തൃക്കരിപ്പൂർ, ഡോ. എം.എസ്. നായർ എന്നിവരോടും പ്രത്യേകം കടപ്പാടുകൾ. ഇത്തരം ഒരു പദ്ധതി ഏറ്റെടുത്ത നാഷണൽ മിഷ്യൻ ഫോർ മാനുസ്ക്രിപ്റ്റ്സ്, ന്യൂഡൽഹിയോടും നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തട്ടെ.

ഡോ. കെ.കെ.എൻ. കുറുപ്പ്
എഡിറ്റർ

आमुखम्

केरलराज्यस्य उत्तरभागे दृश्यमानम् अनुष्ठानकलारूपं भवति पूरककलिः। एतत् कलारूपं फोक्सवभावतां भजतीत्यनेन ग्रामीणानुष्ठानफोक्कलेति कथ्यते। देवीक्षेत्राणि भवन्ति कलायाः एतस्याः केलीरङ्गाणि। मलयालकोल्लवर्षस्य मीनमासे कृत्तिकानक्षत्रातः पूर्वानक्षत्रपर्यन्तेषु दिनेषु भवति अस्याः क्रीडायाः अवतरणकालः। उत्तरकेरलीयैरनुष्ठीयमानस्य पूरोत्सवस्य अनुबन्धरूपेण भवति अस्याः निर्वहणम्।

पूरोत्सवम्

पूरमिति मलयालपदं पूर्वानक्षत्रस्य पर्यायपदेन उपयुज्यते। मीनमासस्य पूर्वानक्षत्रे कामदेवस्य पुनर्जननमभवदिति विश्वासः अस्मिन् भागे वर्तते। पूरमित्यस्य पूर्णता इत्यपि अर्थो भवति। कृत्तिकातः आरभ्य यत् माङ्गल्यव्रतमनुष्ठीयते, तस्य परिसमापनं पूर्वानक्षत्रे भवतीति कारणेन तादृशमर्थकल्पनमपि स्वीकार्यं भवति। कामस्य पुनर्जननाय यत्प्रतं कन्यकाभिरधिष्ठीयते, तस्य पूर्णतायां क्रियमाणः आघोषः भवति पूरोत्सवः।

पूरोत्सवस्य आचरणं सामुदायिकभेदं विना उत्तरकेरलस्थैः हैन्दवधर्मानुयायिभिः सम्पूर्णतया क्रियते। किन्तु पूरककल्याः प्रचालनम् अवर्णविभागैरेव क्रियते। पूर्वोक्तवत् अस्य आघोषस्य अनुष्ठानं मीनमासस्य कृत्तिकानक्षत्रदिनादारभ्य पूर्वानक्षत्रपर्यन्तं नवदिनेषु भवति। कामदहनं कथा भवति उत्सवस्यास्य पुरावृत्तम्। पुराणेषु कालिदासस्य कुमारसम्भवे च कामदहनं कथा विस्तृतरूपेण प्राप्यते। श्रीपरमेश्वरस्य फालनेत्रादुद्भूतेन वह्निना कामस्य दहनमभवत्। तत्भार्या रतीदेवी कामविनष्टतया अत्यन्तं विलपन्ती अभवत्। विलपन्तीं तां समाश्रयितुं देवाः अपि प्रभवाः नाभवन्। कामस्य नष्टं न केवलं रतीदेव्याः, सर्वत्र लोके तदनुभूयत। कामस्य अभावेन कामिनोः पारस्पर्यं शून्यमभवत्। लोकगतिरपि विस्तब्धा अभवत्। कामस्य पुनर्जननं भवितव्यं, तदर्थं किं करणीयमिति तैरचिन्त्यत। देवादयस्सर्वे कामदेवस्य पुनर्जननाय परमेश्वरस्य समीपमगुः। तदा परमेश्वरेण कामस्य पुनर्जननाय मार्गनिर्देशः कृतः। त्रिलोकनारिभिः सम्भूय मीनमासस्य कृत्तिकातः पूर्वापर्यन्तं पुष्यैः कामार्चना करणीया भवति। एवं क्रियते चेत् मीनमासिकपूर्वानक्षत्रे कामः पुनर्जनिष्यति इति परमेश्वरेण अबुध्यत। तदनुसारं किल पूरोत्सवस्य आचरणम्।

उत्सवदिनेषु प्रतिदिनं कुमार्यः उषसि उत्थाय पुष्पाण्याहृत्य तडागकूपयोः समीपे, गृहेषु पूजाकक्ष्यायां च तत्पुष्पैः कामार्चनां कुर्वन्ति। मन्दिरेषु विशिष्य देवीमन्दिरेषु अपि एतादृशक्रमेण पुष्पपूजादिकार्याणि सम्भवन्ति। विशेषात् पूजाः अपि मन्दिरेषु चाल्यन्ते। एवं नवदिनानि व्रतचर्यया स्थित्वा, अन्तिमदिने पूजितपुष्पैः कामस्य विग्रहं निर्माय निवेद्यादिभिः अर्चनां कुर्वन्ति। तस्मिन् दिने कामस्य पुनर्जननं भविष्यतीति विश्वासः।

पूरक्कलिः

अवर्णविभागानां मन्दिरेषु पूरोत्सवस्य आचारानुबन्धेन क्रियमाणा कलाकेलिः भवति पूरक्कलिः। एतस्याः समाचरणं गृहेषु न दृश्यते, देवीमन्दिरेष्वेव तस्याः प्रचालनम्। पूरोत्सवस्य भागरूपेण या केलिः वर्तते, सा पूरक्कलिरित्युच्यते। पुरुषाः भवन्ति केलीकाराः। पूरक्कलिकला उत्तरकेरलस्थानां सर्वेषां समुदायानां मध्ये न दृश्यते। पूरक्कलिकलाकाराः प्रायेण अवर्णसमुदायविभागेषु एव भवन्ति। मलयालभाषायामुच्यते चेत्, एते समुदायविभागाः तीयाः, विश्वकर्मजाः, यादवाः, मुक्कुवाः, पद्मशालियाश्च भवन्ति। एषामवर्णविभागानां मन्दिर एषः प्रायेण “काव्” इति कथ्यते। “काव्” इति मलयालपदस्य वृक्षसमूह इत्यर्थः। वृक्षसमूहानां मध्ये भवन्ति प्रायेण एषां मन्दिराणि।

पूरक्कलिकलायाः पुरावृत्तमपि कामदहनकथा एव। किन्तु ईषद्भेदः समुदायानां मध्ये सङ्कल्पे दृश्यते। तत्र यादवसमूहैः कामस्य पुनर्जननं मीनमासिकपूर्वानक्षत्रे इत्युच्यते, तीयसमूहैस्तु तस्मिन् दिने कामस्य दहनमभवदिति उच्यते। तत्र कारणमस्ति, यादवास्तु वैष्णवाः, तीयास्तु शाक्तेयाश्च। वैष्णवानां तु कामकीर्तनं भवति पूरक्कलिः, शाक्तेयानां तु परमेशकीर्तनमेव प्रधानम्। पुराणेषु उच्यते, यत् कामस्य पुनर्जन्म श्रीकृष्णपुत्ररूपे प्रद्युम्ने इति। प्रद्युम्नस्य अवतारमनुस्मृत्य पूरोत्सवस्य आचरणं यादवैः क्रियते। शाक्तेयविभागान्तु परमशिवस्य प्राधान्यलब्ध्यर्थं तत्फालनेत्रेण यदा कामस्य दहनमभवत्, तद्दिनमेव पूरदिनमिति मन्यते।

पूरक्कलिः मन्दिरस्य पुरतः अवतार्यते। मन्दिराङ्कणपरिधौ ये आबालवृद्धाः समुदायिनः पुरुषाः सन्ति, ते पूरक्कल्यां कलाकाररूपेण भागभागित्वं कुर्वन्ति। यद्यपि कलायाः अस्याः क्षेत्ररङ्गेषु प्रचालनम्, उत्सवकालेषु एव भवति, तथापि अस्याः परिशीलनं मासद्वयपूर्वादेवारभ्यते। परिशीलनं मन्दिरस्य बहिः क्रियते, एतस्य “पुरप्पन्तल्कलि”रिति मलयालभाषायां कथ्यते। रङ्गस्य बहिरिति पुरपन्तल्कलिति संज्ञया लब्धः अर्थः। परिशीलनाय यः आचार्यः नियुक्तः भवति, स “पणिक्क”रिति नाम्ना कीर्त्यते। पणिक्कर् इत्यस्य पण्डित इत्यर्थः। एषः पौराणिकविज्ञानेषु, विशिष्य संस्कृतविज्ञानेषु निपुणतां प्राप्तः पण्डितः भवति। गानालापनसामर्थ्यं, गानस्य अर्थविवरणसामर्थ्यं, क्रीडाक्रमपरिशीलनसामर्थ्यमित्येवं बहूनां नैपुण्यानां समाहारः भवति पणिक्करमहाशयः।

पूरक्कलिरिति अनुष्ठानकलारूपे अनुष्ठानांशः वर्तते, कलांशोपि वर्तते। भर्तृलब्ध्यर्थं, पुत्रलब्ध्यर्थं एतत् कलारूपं भक्तैः प्रार्थ्यते। अनुष्ठानदिवसेषु एते भक्ताः समागताः भवन्ति, देव्याः नैवेद्यं

स्वीकुर्वन्ति च । अतिसुन्दरं संघनृत्तरूपं भवति पूरक्कलिः । गानानुसारं नृत्तं कुर्वन्ति । गायकास्तु केलिकारा एव । मुख्यगायकः गायति, अन्ये क्रीडायां व्यापृताः कलाकाराः अनुगानं कुर्वन्ति । गीतालापनं नर्तनं च सम्मिल्य कुर्वन्ति । पूरक्कल्यां यानि नृत्तरूपाणि सन्ति, तानि सर्वाणि उद्भूतरूपाणि भवन्ति । गानालापनतालमनुसृत्य भवति नर्तनम् । रङ्गमध्ये मन्दिरस्य गर्भगृहात् आनीतं दीपं स्थाप्यते । तत् दीपं परितः सर्वे कलाकाराः वर्तुळपङ्क्तिमनुसृत्य स्थित्वा कलाक्रीडां कुर्वन्ति । संघे ये ये सन्ति, ते सर्वे सम्भूय गानालापनं कुर्वन्तः नृत्यन्ति । नायको यः, सः गानपल्लवीं श्रुतिमधुरेण पूरक्कलिरागेण समम् उच्चैः गायति, अन्ये सर्वे अनुपल्लवीम् अनुगायन्तः क्रीडन्ति । कलाकाराणां सर्वेषां निश्चितवेषभूषणादीनि सन्ति । तेषां कटिप्रदेशे धृतं यत् वस्त्रमस्ति, तस्य “कच्चिला” इति मलयालभाषायां वदन्ति । नाभीमधः कच्चिला ध्रियते, नाभ्यूर्ध्वं न किञ्चित् वस्त्रमस्ति । दीपमभिमुखीकृत्य, प्रतिमुखीकृत्य, पार्श्वमुखं कृत्वा च करचलनेन, पादचलनेन, अङ्गचलनेन च समं नृत्तं कुर्वन्ति ।

पूरक्कलिकलायामुपयुज्यमानं गानं प्रादेशिकमलयालभाषायां लिखितं भवेत् । तदर्थमुपयुज्यमानस्य रागस्य, तालस्य च विशेषसाङ्केतिकसंज्ञाः सन्ति, तास्तु द्राविडीयपारम्पर्यमनुवर्तते । पुराणकथासन्दर्भान् स्वीकृत्य, प्रादेशिकभाषापदैः तालरागसमन्वितस्य गानस्य रचना क्रियते, तदनुसारं गायन्ति च । भरतनाट्यादिसमानं क्लासिकल् नृत्तरूपं न भवत्येतत् । आयोधनकलायाः कलर्याः अभ्यासक्रमाश्च अस्मिन् नृत्तरूपे समावेशिताः सन्ति । प्राचीनराज्ञां काले आयुधाभ्यासाय स्थापितं परिशीलनकेन्द्रं भवति कलरिनामधेयं आयुधविद्यालयः । पूरक्कलिकारास्तु कलरीं गत्वा पादचलनस्य, करचलनस्य, शरीरोड्डयनस्य . . . एवं बह्वभ्यासविधानि परिशीलयन्ति । तदनन्तरं अस्यां क्रीडायां भागभागित्वं कुर्वन्ति । ये केचन कलरीं न गताः, तेषामपि पूरक्कल्यां प्रवेशनं प्राप्स्यते ।

पूरक्कलिः सामान्यतः पूरमाला, वन्कलिरिति द्विधा वर्तते । ह्रस्वक्रीडाः भवन्ति पूरमालाः । तास्तु अष्टादशधा वर्तन्ते । नटनक्रमेण, गानोपयोगितालारागादीनां वैविध्येन, करचरणानिभन्नेन च अष्टादशधा । वन्कलिस्तु दीर्घक्रीडाः भवन्ति । रामायणकथां, गणपतिकथां, कामस्य पूर्णकथां . . . एवं दीर्घकथामनुसृत्य रचितानां गानानां साहाय्येन दीर्घसमयमुपयुज्य प्रस्तूयमानाः क्रीडाः भवन्ति वन्कलिरिति । संक्षिप्य कायिकप्रधानं, उद्भूतनृत्तरूपं भवति पूरक्कलिरिति ।

मरुत्तुकलिः

पूरक्कल्याः स्पर्धारूपं भवति मरुत्तुकलिः । “मरुत्तु” इति मलयालपदस्य स्पर्धेत्यर्थः । पूरक्कलिर्यदा स्पर्धारूपं प्राप्ता, तदा तस्य आसूत्रणे, आयोजने, संघाटने, रीतिशास्त्रे, साहित्यरूपे च बहुपरिवर्तनानि कृतान्यासन् । पूर्वमेवोक्तं यत्, पूरक्कलिकला मन्दिराणि केन्द्रीकृत्य संचाल्यमाना क्रीडा भवतीति । तस्यां कलायां प्रधानतया भागद्वयं वर्तते - कायिकप्रधानं क्रीडारूपं, बौद्धिकप्रधानं साहित्यरूपञ्च । पूरक्कलिसाहित्यं तत् पूरक्कलिपणिक्कर्महाशयैः प्रादेशिकपण्डितैर्वा कृतं स्यात् । तत् साहित्यं यथाकालं परिष्कृत्य नूतनरूपेण आविष्क्रियते । मरुत्तुकलिरिति स्पर्धारूपं पूरक्कलिकलायाः द्विविभागस्य

- साहित्यस्य, क्रीडायाश्च महिमानं परिशोधयति। अस्यां स्पर्धायां श्लाघ्यतमं प्रकटनं येन संघेन क्रियते, तस्य संघस्य नितरां प्रशस्तिः प्राप्यते।

प्रायेण मरुत्तुकलिः सम्पूर्णदिवसत्वेन आयोज्यते। प्रातः प्रारभ्य अन्यस्मिन् प्रातःकाले समापनमिति क्रमेण भवति अस्याः समायोजनम्। संघद्वयस्य पारस्परिकस्पर्धा तत्र क्रियते। पूर्वमेव निश्चिनोति स्पर्धायाः सम्पूर्णमासूत्रणम्। आसूत्रणे एते विषयाः समागच्छन्ति - स्पर्धावेदिका, समयक्रमः, प्रकरणानि, पणिक्कर्, संघाङ्गानां भक्षणादिकं च।

यस्मिन् मन्दिरे मरुत्तुकलिवेदिका भवति, तन्मन्दिरस्य पूरकलिसंघस्य आतिथेय इत्युच्यते। अपरसंघस्य अतिथिरिति। स्पर्धादिने प्रात एव अतिथिसंघः आतिथेयमन्दिरमागच्छति। एकस्मिन् संघे नायकरूपेण पणिक्कर् अवश्यं भवेत्। एते घोषयात्रारूपेण वेदिस्थलमागच्छन्ति। देशनाथः (सर्वविभागस्थः) संघघोषयात्रायाः पूर्वं चलति, तत्पश्चात् क्षेत्रस्थानिकाः, तदनन्तरं पणिक्कर्, तत्पश्चात् क्रीडासंघः, अन्तिमे तद्देशीयाः जनाश्च। यदा अतिथिसंघैरातिथेयमन्दिरमागम्यते, तदा पूर्वोक्तक्रमेण देशनाथस्य नेतृत्वे आतिथेयैः स्वीकरणं क्रियते। भेरीनिनादेन, जयारवेण च भवेत् स्वीकारः। मन्दिरस्य प्रदक्षिणं कृत्वा किञ्चित्कालं संघद्वयेन विश्रमं नीयते।

परस्पराभिवादनं भवति प्रथमं प्रकरणम्। मन्दिरस्य निर्दिष्टस्थाने पणिक्कर्महाशययोः नेतृत्वे संघद्वयम् अभिमुखं तिष्ठति। आतिथेयपणिक्कर् अभिवादनश्लोकं उच्चैः पठित्वा प्रथममभिवादनं करोति, तदनन्तरं अतिथिसंघस्य नायकोपि। संस्कृतभाषायां लिखितं भवेत् अभिवादनपद्यम्। पद्यालापनं, पदच्छेदः, अन्वयः, अन्वयार्थः, भावार्थः . . . एवं क्रमेण भवति श्लोकस्य अवतरणम्। एतादृशस्य अवतरणस्य अनन्तरं तच्छ्लोकमधिकृत्य संवादः क्रियते। संवादिषु खण्डनमण्डनादीनि प्रमाणमुद्धृत्य क्रियते। साहित्यसौन्दर्यं, औचित्यपूर्णता, युक्तिभद्रता, व्याख्यानमेतत् सर्वं संवादिषु आगच्छन्ति। संस्कृतभाषायां वा मलयालभाषायां वा संवादं कर्तुं शक्यते। यदि संस्कृतभाषायां संवादः क्रियते, तदा संस्कृतानभिज्ञानां श्रोतॄणां कृते मलयालभाषायां विवरणं करणीयं भवति। संवादनियन्त्रणाय अध्यक्षः विधिकर्तृरूपेण स्यात्, यः सर्वकलाशालासु, संस्कृतविद्यालयेषु वा आचार्यत्वेन कर्म कुर्वाणः, तथा संस्कृतविषये अगाधपण्डितोपि स्यात्। संवादस्य परिसमापनं अध्यक्षेण क्रियते।

अभिवादनप्रकरणादनन्तरं, रङ्गप्रवेशः, दीपवन्दनम्, शक्तिवन्दनं, गणपतिवन्दनं, कृष्णवन्दनं, सरस्वतिवन्दनं . . . इत्येवं वन्दनानां प्रकरणानि भवन्ति। एतेषु प्रकरणेषु संवादिषु संघद्वयस्य स्पर्धाः दृश्यन्ते। वन्दनाप्रकरणे पूर्णे, कायिकप्रधानस्य पूरकलिरूपस्य अवतरणं सम्भवति। पूरामालानां अवतरणं प्रथमम्। आतिथेयसंघेन प्रथममवतार्यते, तदनन्तरं अतिथिसंघेन। एकैकक्रमेण भवति कलारूपाणामवतरणम्। पूरामालारूपाणामनन्तरं दीर्घकालिकक्रीडानां वन्कलिरूपाणामवतरणं सम्भवति। एतेषामवतरणाय बहुकालमावश्यकं भवति। रात्रौ नववादानेन प्रायेण पूरकलिस्पर्धायाः पूर्तिर्भविष्यति।

पूरककलिस्पर्धायाः अनन्तरं प्रकरणानामवतरणं पुनरागच्छति । रात्रौ त्रीणि प्रकरणानि दृश्यन्ते - नाट्यशास्त्रप्रकरणं, चिदम्बरप्रकरणं, योगिप्रकरणञ्च । नाट्यशास्त्रप्रकरणे नाट्यमेव विषयः । भरतमुनेः नाट्यशास्त्रमधिकृत्य तत्तत्पणिक्कर्महाशयैः वा प्रादेशिकपण्डितैर्वा रचितानां पद्यानामवतरणं सम्भवति । एतत्पद्यानि संस्कृतभाषायामेव भवन्ति । एकैकस्य पद्यानि स्वकार्यरूपेण ते संरक्षन्ति । पूर्वोक्तवत् संवादोपि तत्र चलति । चिदम्बरशास्त्रमिति प्रकरणं शैवकथामनुसृत्य आयोजितं भवति । व्याघ्रपात्, पतञ्जलिरिति मुनिद्वयेन शिवनटनदर्शनाय चिदम्बरक्षेत्रे यत् तपः पूर्वमाचरितं तत् कथामेव स्वपद्यैः पण्डितौ अवतरतः । संस्कृतभाषायामवतरणपद्यानि, मलयालभाषायां नटनपद्यानि - इत्येवं भवति अत्रस्थः क्रमः । परमेश्वरनटनमनुकृत्य संघैः आड्डिमिति नाम्ना संघनृतं क्रियते च । योगिप्रकरणमेव तदनन्तरम् । अस्मिन् प्रकरणे योगशास्त्रस्य संवादः प्रचाल्यते । पतञ्जलेः योगशास्त्रमनुसृत्य स्वनिर्मितैः पद्यैः क्रियते संवादः । योगियाड्डिमिति नटनमपि सम्पूर्णसंघैः अवतार्यते । अन्तिमे योगिभाषा, योगिसञ्चारः, प्राणायामोपवेशनं, ईश्वरप्राप्तिः . . . क्रमेण एतेषामवतरणं सम्भवति । ईश्वरप्राप्तौ संघद्वयमेकीभवति । परस्परं हस्तदानं कृत्वा एकसंघरूपेण अन्तिमानुष्ठानरूपं क्रियते । “कलितोळल्” इति अन्तिमानुष्ठानस्य मलयालभाषायां नामधेयम् । सर्वे सम्भूय नमस्कारगीतानि कृत्वा नटनं कुर्वन्ति, वन्दन्ते च । एवमनुष्ठानस्य पूर्णता ।

मरुत्तुकलिसाहित्यम्

मरुत्तुकलिसाहित्यं द्विविधं भवति - स्वकार्यपद्यानि, प्रशस्तपद्यानीति । स्वकार्यपद्यानि प्रायेण अवतरणपद्यानि भवन्ति । नाट्यशास्त्रप्रकरणे, चिदम्बरप्रकरणे, योगिप्रकरणे च प्रायेण यानि पद्यानि भवन्ति, तानि स्वकार्यपद्यान्येव । संवादसमर्थनाय प्रशस्तपद्यानि स्वीकुर्वन्ति । संस्कृतभाषायां यानि शास्त्राणि भवन्ति, साहित्यविभागाश्च भवन्ति, तेषां सर्वेषां प्रतिपादनं प्रमाणमुद्धृत्य पण्डितैः पणिक्कर्महाशयैः क्रियन्ते ।

आमुखादनन्तरम् अत्र दत्तानि पद्यानि स्वकार्यपद्यानि भवन्ति । एतानि प्रादेशिकपण्डितैर्वा पणिक्करमहाशयैर्वा रचितानि पद्यानि भवन्ति ।

साहित्यकर्तारः पण्डिताः

उत्तरकेरले संस्कृतभाषायाः महत्तमं पारम्पर्यमस्ति । केरलस्थब्राह्मणग्रामेषु प्राचीनं ग्रामद्वयं भवति तलिप्परम्पग्राममेवं पय्यन्नूर् ग्रामञ्च । तलिप्परम्पग्रामस्य प्राचीनं नामधेयं भवति पेरिञ्चेल्लूरिति । वेदपाठशाला ग्रामद्वये पूर्वमासीदिति श्रूयते । अतुलस्य मूषिकवंशकाव्यस्य रचना अस्मात् देशात् कृता भवति । कोलत्तुवंशीयराजानां आश्रये बहवः कवयः पण्डिताश्च आसन् । राघवाभ्युदयं काव्यं, चेल्लूर्नाथोदयं चम्पूः, चेल्लूर्शीशविलासस्तोत्रमित्येवं बहूनि काव्यानि अस्मात् देशात् जातानि भवन्ति ।

तुञ्चत् रामानुजनेळुत्तच्छन् महाशयस्य समकालीनः कश्चित् आचार्यः पोत्तेरएळुत्तच्छनिति नाम्ना आसीत् । स तलिप्परम्पदेशस्य समीपे कूवेरीति लघुग्रामे अजीवत् । सूर्यस्तुतिरिति नामधेयस्य काव्यस्य कर्ता आसीत् एषः पण्डितवरेण्यः । पूरक्कलिकलायाः, मरुत्तुकलिकलायाश्च बहूनि पद्यानि अनेन रचितानीति श्रूयते । तानि अधुना काले उपलब्धानि न भवन्ति ।

आनिटिल् एळुत्तच्छनिति नाम्ना कश्चन पण्डितवरेण्यः पय्यन्नूर देशे आसीत् । अष्टादशशतके आसीत् अस्य जीवनम् । तिरुवर्काट्ट भगवतीस्तोत्रं, कालीनाटकं, अन्नपूर्णेश्वरीस्तोत्रं, कलशगानमिति बहूनि काव्यानि अनेन कृतानि भवन्ति । तेन रचितानि पूरक्कलिकलायाः, कोलक्कलिकलायाः च नितरां प्रसिद्धानि भवन्ति । अधुनापि तेन लिखितानि पूरक्कलिकलायाः पय्यन्नूर अष्टमच्वाल्ल क्षेत्रस्य पूरक्कलिसंघैः क्रीडायां उपयुज्यन्ते ।

उत्तरकेरलस्थं प्रसिद्धं पण्डितभवनं भवति कुट्टमत्भवनम् । अस्मिन् गृहे बहवः पण्डिताः आसन् । तैः सर्वैः पूरक्कलिकलायां मरुत्तुकलिकलायाञ्च बहूनि पद्यानि विरचितानि भवन्ति । कुट्टमत् रामक्कुरुप्, कुञ्जम्पुक्कुरुप्, चेरियरामक्कुरुप्, नारायणक्कुरुप्, कृष्णक्कुरुप् इत्येवं विश्रुताः पण्डिताः भवन्त्येते । पूरक्कलि/मरुत्तुकलिकलायां यानि पद्यानि विरचितानि, तानि सर्वाणि तत्तत्काले पणिकर्महाशयैः क्रीडासु स्वीकृतान्यासन् । तानि सर्वाणि मौखिकरीत्या शिष्येषु सन्निविष्टानीत्यनेन तानि ग्रन्थरूपे द्रष्टुं न शक्यते ।

पूरक्कलिकलायां सर्वसमर्पितभावेन जीवितं नीतः कश्चन पण्डितः आसीत् । चुळलि माधवन् गुरुक्कलिति तस्य नामधेयम् । परियारमिति देशे, पिलिकोट्टदेशे च तस्य गुरुकुलद्वयमासीत् । तत्र आगत्य पूरक्कलिप्पणिकर्पण्डिताः संस्कृतसाहित्यं विज्ञानं च स्वीकृत्य गीर्वाण्याः विस्तृतलोकेषु आनीताः । तेन विरचितं देवीस्त्रोत्रकं काव्यं नितरां प्रसिद्धं भवति । अधुना तस्य पद्यानि मरुत्तुकलिकलायां श्रोतुं शक्यन्ते ।

पय्यन्नूरदेशस्थं करिप्पत्भवनमपि पण्डितानां बाहुल्येन प्रसिद्धं भवति । तत्रस्थौ कम्मरानेळुत्तच्छन्, कुञ्जिरामनेळुत्तच्छन् इति पण्डितद्वयं कविवल्लभौ आस्ताम् । योगवासिष्ठस्य मलयालपरिवर्तनं कुट्टमत् कृष्णक्कुरुप्महाशयेन, साहित्यतिलकेन पि.के.कृष्णन् नम्ब्यार् महाशयेन साकं कृतवान् भवति कुञ्जिरामः । पूरक्कलिकलायां एतत्पण्डिताभ्यां रचितानि संस्कृतपद्यानि, मलयालपद्यानि च बहून्यासन् ।

वेल्लूर् कृष्णन् नम्ब्यार् इति प्रख्यातः कविः साहित्यतिलकबिरुद्धधारी आसीत् । शङ्करकवेः श्रीकृष्णविजयस्य परावर्तनम् अनेन पण्डितेन कृतम् । अस्य भवनमपि पण्डितानां सम्मेलनवेदिका आसीत् । तेनापि बहूनि पद्यानि पूरक्कलिकलायां रचितानि आसन् ।

करिवेल्लूर् काम्ब्रत् एळुत्तच्छन् - सरसकविरिति एतत्पण्डितस्य ख्यातिः । एतस्य भवनमपि गुरुकुलमासीत् । पूरक्कलिशिष्याः अत्रागत्य बहूनि शास्त्राणि पठितवन्तः आसन् । शिष्यार्थं बहुश्लोकाः अनेन पण्डितेन रचिताश्च ।

कूर्मारणलुत्तच्छनिति विख्यातः पण्डितः कासर्गोडिजल्लायाः काञ्जङ्गादेशे जातः आसीत् । तेय्यंकलायै एवं पूरक्कलिकलायै च अनेन कृताः सम्भावनाः विशिष्टाः भवन्ति । बहूनि संस्कृतपद्यानि अनेनापि रचितानि भवन्ति ।

मन्पलंपण्डिताः अतिविख्याताः । ज्योतिषशास्त्रे ते अग्रगण्याः आसन् । केलुगुरिक्कल्ल, चन्तुगुरिक्कल्ल, गोविन्दनुरिक्कल्लिति पण्डितत्रयं तस्मिन् भवने आसीत् । ज्योतिषमञ्जरीति विख्यातस्य ग्रन्थस्य कर्ता भवति एषः पण्डितः । अस्मात् गृहादपि संस्कृताध्ययनं कृतमस्ति ।

अरयि नारायणन् गुरुक्कल्लिति पण्डितः काञ्जङ्गादेशे आसीत् । एषः प्रधानतया पूरक्कलिमेखलायां व्यापृतः आसीत् । एतस्य पण्डितस्य पद्यानि भवन्ति कासर्गोट्भागस्थानां पूरक्कलिप्पणिकर्म्महाशयानां आलापन/अवतरणपद्यानि ।

टि.टि.रामन्पणिकर् पय्यन्नूदेशीयः भवति । पूरक्कलि/मरुत्तुकलिकलायाम् अग्रगण्यः आसीत् एषः पण्डितवरेण्यः । संस्कृतभाषायाः शास्त्रसाहित्यविज्ञानेषु अनुपमं पाण्डित्यम् एतस्य पण्डितस्य आसीत् । स्वरचितानि संस्कृतपद्यानि एव स्ववेदिकासु तेन स्वीकृतानीति विशोषोपि अस्ति ।

चूरिक्काटन् श्रीकण्ठन् पणिकर् महाशयस्य जीवितं ३५०वर्षेभ्यः पूर्वमासीत् । करिवेल्लूग्रामे आसीत् अस्य जीवितम् । एषः पूरक्कलिपण्डित आसीत्, एवं संस्कृतकविश्च ।

कटियान् कुञ्जम्पुणिकर् अपि करिवेल्लूदेशीयः श्रीकण्ठस्य शिष्यश्च । गुरुवत् एषोपि प्रख्यातपण्डितः कविश्च ।

वयलिल् कुञ्जिरामन् पणिकर् पिलिक्कोट्देशीयः आसीत् । पूरक्कलिप्पणिकर् आसीदयं पण्डितः । स्वक्रीडायै आवश्यकानि पद्यानि स्वयमेव रचितानि भवन्ति ।

विद्वान् ए.के.कृष्णन् मास्टर् - बहुभाषापण्डितः आसीत् । पूरक्कलिकलायामाचार्यः । अस्मिन् विषये बहवः शिष्याः अस्यासन् । शिष्यार्थं बहूनि पद्यान्यपि अनेन विरचितानि भवन्ति ।

व्याकरणशिरोमणिः ओ.के.मुन्धि महाशयः स्वजीवितस्य बहुकालं पूरक्कलिशिष्याणां कृते व्यतीतवान् । तद्धितकोशम्, धातुप्रपञ्चमित्येवं प्रसिद्धयोः ग्रन्थयोः कर्ता भवति अयं पण्डितः । अनेनापि बहूनि पद्यानि विरचितानि भवन्ति ।

मरुत्तुकलिसाहित्यकर्तारः पण्डिताः बहवः भवन्ति । तेषां सर्वेषां नामधेयान्युल्लिखितुमत्र नोद्यतोस्मि । पूरक्कलि/मरुत्तुकलायै यत् साहित्यं तैः कृतं, तत् सर्वं मौखिकरूपेण शिष्येषु सन्निविष्टं भवति । केचित् शिष्याः तालीपत्रेषु एतानि समाहृतानि सन्ति । किन्तु अत्यन्तं रहस्यरूपेणैव तानि परिरक्षितानि दृश्यन्ते । मरुत्तुकलिरिति कला स्पर्धास्पदत्वात् प्रतियोगिहस्ते पद्यप्रवेशनं तेषामसह्यमासीत् । अतः तानि स्वकार्यरूपेण परिरक्षितानि । अपि च प्रतियोगिप्रवेशनं मा भूदिति विचार्य एते पण्डिताः प्रतिवर्षं पद्यानां परिवर्तनं कुर्वन्तीत्यपि द्रष्टुं शक्यन्ते । अतः प्राचीनानां बहूनां पद्यानां नष्टमपि अत्र स्मभवति ।

(डॉ० ई० श्रीधराः)

Contents

Foreword	v
Preface	vii
ആമുഖം	ix
आमुखम्	xvii

English

1. Background	3
2. Poorakkali Manuscripts and Performance	9
3. An Anatomy of the Festivals	14
4. A New Phase of Sanskrit Studies and Literature	17
5. Early Scholars and Performers	25
6. Maruthukali : Multi Debates and Discourses	31
7. The Saiva Cult and the Sakthi Kooth	37
8. Performance of Ankam	44
9. Shrines of Different Communities where Poorakkali and Marathukali Performed in Kasaragod Dist.	52
10. Shrines of Different Communities where Poorakkali and Marathukali Performed in Kannur Dist.	55
11. In the following shrines only Poorakkali is performed during Pooram Festival (Maruthukali is not performed here) (Kannur - Kasaragod Districts)	57
12. In the following shrines of other communities, Poorakkali is performed by the Maniyanis	59
13. Conclusion	60
Appendix	63
Ramayana (Single)	
Select Bibliography	65

മലയാളം

1. പശ്ചാത്തലം	69
2. പുരോസ്സവവും പ്രത്യേകതകളും	76
3. കാമനോമ്പും മിത്തുകളും	89
4. പതിനെട്ടു നിറങ്ങളുടെ ഗീതങ്ങൾ	95
5. പതിനെട്ടു നിറങ്ങൾ : മറ്റൊരു തരത്തിൽ	115
6. സംസ്കൃത സാഹിത്യ പഠനത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഘട്ടം	130
7. സംവാദസാഹിത്യവും വന്ദനങ്ങളും	142
8. പൂരക്കളി മറുത്തുകളി സാഹിത്യം	173
9. മറുത്തുകളിയും ശൈവക്കുത്തും	212
10. ശക്തി ആരാധനയുടെ സ്വാധീനം	235
11. അങ്കവും ആണ്ടും പള്ളും	277
12. പണിക്കരെ നിശ്ചയിക്കലും ആചാരങ്ങളും	284
13. കെട്ടിത്തൊഴൽ (ദീപത്തിന്)	289
14. വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ	296
15. സ്തോത്രങ്ങളും പാട്ടുകളും	333
ഗണപതിപ്പാട്ട്	349
ഗ്രന്ഥസൂചി	366
സാങ്കേതിക പദസൂചി	372

संस्कृतम्

प्रथमो भागः	
अभिवादनम्	383
द्वितीयो भागः	
ताम्बूलम्	385
तृतीयो भागः	
रङ्गप्रवेशः	386

चतुर्थो भागः	
दीपवन्दनम्	387
पञ्चमो भागः	
शक्तिवन्दनम्	388
षष्ठो भागः	
गणपतिवन्दनम्	389
सप्तमो भागः	
सरस्वतिवन्दनम्	390
अष्टमो भागः	
कृष्णवन्दनम्	391
नवमो भागः	
नाट्यशास्त्रम्	392
दशमो भागः	
चिदम्बरशास्त्रम्	394
एकादशो भागः	
योगशास्त्रम्	396
द्वादशो भागः	
योगिगुरुवन्दनम्	397
	अनुबन्धम्
पूरक्कलि-मरत्तुकलिसाहित्यम्	
मरत्तुकलिविषयक्रमः	399
नवाक्षरवन्दनम्	410
योगसूत्रम्	417
योगसूत्रम्	419
गणपतिस्तुति	420
नववन्दनपद्यानि	423